HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

והיה יושב ערב שבת בזיתו ואומר שביתתי בזיתתא מקום מסויים היה בין שני התחומין: **מאי דעתיך**. דעשיר את ואומרת שביתתי במקום פלוני: **והא אמר רב נחמן**. הלך אדם ר' יהודה הלך במקומי ותניא כוותיה דרב נחמן לעילו) : **שבת**. שקונה שביתה ברגליו יש לו ד' אמות לקניית בית גבד מהלכים לכל רוח: **להחמיר הוא**. למפסיד מרבע אמות: **מתני' מי שיצא**. מעירו לילך בעיר אחרת שמערבין בה שמוכה לעירו בתוך ד' אלפים: **הוא מוסר ניחו**. ואע"פ שלא אמר כלום כדפירשתי לעיל) דכיון שיש לו בשם בית ודאי לא עקר דעתו מהליכתו ומתכוון לקנות שביתה בסוף התחום והוי כעיר החומה שביתתו במקום פלוני וקנה להם עני הוא להחזיק בדרך ולרבי מאיר ודאי עני הוא ולא אמר הוי קני אבל השתא דיכול היה לערב ולומר שביתתי במקום פלוני ולא אמר מספקא לן אי הוה דעתו לקנות שביתה בסוף התחום או בזיתו והכי זה אמר גמל שאין לו אלא אלפים שבין ניתו לסוף התחום אבל אלפים שמעבר ניתו לכל השני הפסיד דשמא בסוף התחום קנה ומסוף התחום נמי לא קנה אלפים לכל עיר שלאחרת שמא לא קנה שביתה כאן כי אם בזיתו: **גמ' מנינ' ומי הכי**. דכשים לו ג' בתים וביניהן שני תחומין עסקינן: **כיון שהחזיק בדרך קנה עירוב**. אף אם לא אמר שביתתי בסוף התחום וחזר: **יפר על כן**. אפילו לא החזיק בדרך אלא אמר לאשת והחזירו חבירו הרי כ"ע לא פליגי דצריך. שיאמר לו חבירו לין פה כדקתני מתניתין בדר' יהודה והחזירו חבירו הרי זה מחזיר ואמר לין פה: **נומר** אלא הא דאמר עולא מי שהחזיק בדרך והחזירו חבירו הרי הוא מוחזר ומוחזק אי מוחזר למה מוחזק ואי מוחזק למה מוחזר הכי קאמר אע"פ שמוחזר מוחזק כמאן כרב יוסף ואליבא דרבי יוסי ברבי יהודה רב יהודה בר אישתא אייתי ליה בלכלה דפירי לרב נתן בר אושעיא כי הוה אזיל שבקיה עד דנחית דרגא אמר ליה בית הבא למחר קדים ואזיל כמאן

האי להקל להחמיר הוא. ואם תאמר מיקצי ליה לשמואל לסוף כילד מעברין (לקמן דף פח:) לאמר שבת בעיר מריבה לרבנן מהלך את כולה ומוזה לה אלפים אמה סניח עירובו בעיר מריבה אין לו ממקומו אלא אלפים אמה וי"ל מכל מקום בשמתא כי תורמית בשלין נותן עירובו בעיר מריבה הוי להקל:

לומר כ"ע לא פליגי דצריך. פי' ר"ת לומר עת אמה הוא ועת ניתה הוא לכיון שהחזירו מטעם זה אם כן כיון דעתו לילך כשתעבור אמה וניתה ולא יצא מתוכת עני אבל אם בלא טעם מלילך ויצא מתוכת עני אע"פ שהחזיק בדרך ורב יוסף אמר להחזיק כולי עלמא לא פליגי לצריך כי פליגי לומר לשבר רב יוסף כיון שאמתא אמה וניתה הוא מוזר אם כן נמייתם לגמרי מלילך ולא קנה העירוב לרבי יהודה אלא שבחזר בלא אלא אמר לשבר רב יוסף יפר על כן אמר ר' יוסי דלמילו הכי קנה עילוב והוה ליה לרב יוסף למנקט כי פליגי בלומר אבל אמר מלילתיה לרבה ולייק רב יוסף מדלא חזכיר ר' יהודה עת ניתה ועת אמה הוא ואי אמרת המניח עירובו יש לו ד' אמות אי ניתא ליה דלא ניטרוה. **מתני' מי שיצא לילך לעיר שמערבין בה כו'**. כבר פירשנוה למעלה. **תניא** כוותיה דרב הונא מי שיש לו שני בתים וביניהן שני תחומי שבת כיון שהחזיק בדרך קנה עירוב במקום שסיים שביתתו, דברי ר' יהודי. יתר על כן א' ר' יוסי ב"ר יהודה אפי' מצאו חבירו וא' לו לין פה עת חמה או עת ניתה הוא, למחר משכים והולך. אמר רבה אם החזיק שצריך לומר שבתתי במקום פלוני כולי עלמ' לא פליגי דצריך. דכיון דהוא אזיל באורחא אע"פ שהחזיק צריך לומ'. כי פליגי במי שאמר שביתתי במקום פלוני אם צריך להחזיק, ר' יהודה אר' צריך. ר' יוסי ב"ר יהודי אר' כיון שהחזיק בדרך אע"פ שלא אמר שביתתי במקום פלוני קנה שביתה במקום. **ואסיקנא** כרב יוסף. דרב יהודה בר אישתיתא אייתי לרב נתן בר הושעיא כלכלה דפירי, כי קאזיל שבקיה עד דנחית לדרגא והחזיק להוליכה. א"ל בית הבא וקדים זיל כדרב

אמר תהא שביתתי בצינתא א"ל אביי מאי דעתיך ר"מ ורבי יהודה הלכה כרבי יהודה ואמר רב חסדא מחלוקת במקום פלוני והא ר"נ ותניא כוותיה א"ל הדרי בי אמר רמי בר חמא הרי אמרו שבת יש לו ד"א הנותן את עירובו יש לו ד"א או לא אמר רבא ת"ש לא אמרו מערבין בפת אלא להקל על העשיר שלא יצא ויערב ברגליו ואי אמרת אין לו האי להקל להחמיר הוא אפילו הכי ניחא ליה כי היכי דלא נטרח וניפוק: **מתני'** בה והחזירו חבירו הוא מותר לילך וכל בני העיר אסורין דברי רבי יהודה ר"מ אומר כל שהוא יכול לערב ולא עירב הרי זה חמר גמל: **גמ'** מאי שנא איהו ומאי שנא אינהו אמר רב הונא הכא במאי עסקינן כגון שיש לו שני בתים וביניהן שני תחומי שבת איהו כיון דנפק ליה לאורחא הוה ליה עני והני עשירי נינהו תניא נמי הכי מי שיש לו שני בתים וביניהן שני תחומי שבת כיון שהחזיק בדרך קנה עירוב ולא קנה עירוב לרבי יהודה וכרבה לא אמיא דלכ"ע נעי רבה אימר עת ניתה הוא ומי אמר עת ניתה לא אייר לשון מע"פ ופי' זה לחוק ופי' מחרון דרש"י גרסה לר"י עיקר:

כמאן

כמאן אזלא הא דאמר עולא. אף על פי שמוחזר מוחזק כמאן כרב יוסף ואליבא דרבי יוסי. מלשון מע"פ דייק לחזר מחמת חמה וניתה ולא קנה עירוב לרבי יהודה וכרבה לא אמיא דלכ"ע נעי רבה אימר עת ניתה הוא ומי אמר עת ניתה לא אייר לשון מע"פ ופי' זה לחוק ופי' מחרון דרש"י גרסה לר"י עיקר: מלשון מע"פ דייק לחזר מחמת חמה וניתה ולא קנה עירוב לרבי יהודה וכרבה לא אמיא דלכ"ע נעי רבה אימר עת ניתה הוא ומי אמר עת ניתה לא אייר לשון מע"פ ופי' זה לחוק ופי' מחרון דרש"י גרסה לר"י עיקר: **נחת דרגא**. מעלה מן הכבש שהיה יורד מן העלייה להוה ליה החזיק בדרך: **בית הבא**. לין פה: כמאן

גמ' יש לו ד' אמות אי לא. עיין לקמן דף פ ע"ב תד"ה כאן שבלכה וכו': **שם אפי' הכי ניחא ליה**. עיין לעיל דף לב ע"ב ודף לה ע"ב:

הנותן את עירובו יש לו ד' אמות. כלומר מרבע אמות שבביתו הוו להו כמוקפות ממילות, וכי תיכי להעמיד את עירובו בצית שבקצתו בתחום ומקצתו חוץ לתחום מהלך את כולו ומזה לו אלפים אמה, דהוי כל הבית כאילו הוא בתוך תחומו, כדאמרינן לקמן בפ"ק מעברין (פה.), לפי שיש עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה כו' הא נמי כל מרבע אמות הוו להו כבית ומפי לתיקוני מתוך לתחום כתוך התחום (לעיל לב:) הואיל ומקנין לקנות אם שביתה יש לו מרבע אמות, דהואיל והכא מרבע אמות מיבלען בתחומא הוו להו כתחומא (לעיל לה.).

שבת א מי' פ"ז מהל' עירובין הלכה ח טור ש"ע ס"א סי' שעיף נ: **ע"ב** ג מי' שם טור ש"ע שם שעיף ג:

ואמר שביתתי במתא פלוני, א"ל אביי כמאן כרב חסדא דאמר מחלוקת במקום פלוני ור' יהודה מתיר. והא רב נחמן [פליג] עליה ותניא כוותיה. א"ל הדרי בי אמר רמי בר חמא הרי אמרו שבת יש לו ד' אמות. פי' ג) המניח עירובו יש לו ד' אמות אי לא. ופשיטו רבא דיש לו, מדתנן לא אמרו לערב בפת, כלומר להניח עירוב בפת אלא להקל על העשיר, מכלל שזה וזה שוין. ואי אמרת המניח עירוב אין לו ד' אמות האי להקל הוא, להחמיר הוא, שהרי הפסיד ד' אמות. אלא שמע מינ' יש לו. ורמי בר חמא סבר הא ניתא ליה דלא ניטרוה. **מתני' מי שיצא לילך לעיר שמערבין בה כו'**. כבר פירשנוה למעלה. **תניא** כוותיה דרב הונא מי שיש לו שני בתים וביניהן שני תחומי שבת כיון שהחזיק בדרך קנה עירוב במקום שסיים שביתתו, דברי ר' יהודי. יתר על כן א' ר' יוסי ב"ר יהודה אפי' מצאו חבירו וא' לו לין פה עת חמה או עת ניתה הוא, למחר משכים והולך. אמר רבה אם החזיק שצריך לומר שבתתי במקום פלוני כולי עלמ' לא פליגי דצריך. דכיון דהוא אזיל באורחא אע"פ שהחזיק צריך לומ'. כי פליגי במי שאמר שביתתי במקום פלוני אם צריך להחזיק, ר' יהודה אר' צריך. ר' יוסי ב"ר יהודי אר' כיון שהחזיק בדרך אע"פ שלא אמר שביתתי במקום פלוני קנה שביתה במקום. **ואסיקנא** כרב יוסף. דרב יהודה בר אישתיתא אייתי לרב נתן בר הושעיא כלכלה דפירי, כי קאזיל שבקיה עד דנחית לדרגא והחזיק להוליכה. א"ל בית הבא וקדים זיל כדרב

ג) נגמ' לקמן ופ"ל פי' שמת מי שקנה שביתה נרגליו יש לו ד"פ לכל מהלכים לכל רוח.